

POSTANOWIENIE

Dnia 30 maja 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (przewodniczący)

SSN Jan Górowski (sprawozdawca)

SSN Barbara Myszka

w sprawie z wniosku A. S.
przy uczestnictwie B. C. i in.,
o stwierdzenie nabycia spadku,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 30 maja 2007 r.,
zażalenia uczestniczki postępowania B. C.
na postanowienie Sądu Okręgowego w O.
z dnia 2 lutego 2007 r.,

oddala zażalenie i przyznaje adwokatowi z urzędu S. P. od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w O. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych powiększoną o 22 % podatku od towarów i usług za pomoc prawną udzieloną skarżącej w postępowaniu zażaleniowym.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 2 lutego 2007 r. Sąd Okręgowy w O. odrzucił apelację uczestniczki B. C. od postanowienia Sądu Rejonowego w P. z dnia 21 września 2006 r.

W uzasadnieniu wskazał, że wnoszący ten środek odwoławczy adwokat powinien jednocześnie bez wezwania uiścić opłatę podstawową w kwocie 30 zł, skoro skarżąca B. C. postanowieniem z dnia 23 listopada 2005 r. została zwolniona od kosztów sądowych w całości i ustanowiono dla niej pełnomocnika z urzędu.

W zażaleniu pełnomocnik powoda wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Regulacja zawarta w art. 149 u.k.s.c. jest wyjątkiem od zasady bezpośredniego działania ustawy nowej. Za tezę, że chwila wydania orzeczenia powinna być postrzegana jako zakończenie postępowania w instancji przemawia to, że jest to jedyny termin, który pozwala w sposób nie budzący wątpliwości rozgraniczyć czasowe zakresy stosowania starej i nowej ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Środek odwoławczy może bowiem być wniesiony przez strony w różnych terminach, gdyż otwarcie tego terminu dla każdej ze stron następuje w sposób indywidualny. Poza tym tylko łączenie zakończenia postępowania w instancji z chwilą wydania orzeczenia może stanowić zadawalające rozwiązanie dla sytuacji, w której wydane zostało orzeczenie uchylające i przekazujące sprawę do ponownego rozpoznania, a więc nie podlegające zaskarżeniu. Z tych względów należy przyjąć, że zakończenie postępowania w danej instancji w rozumieniu art. 149 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r., o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm., dalej „u.k.s.c.”) następuje z chwilą wydania orzeczenia merytorycznego bądź formalnego kończącego postępowanie w sprawie w instancji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 2006 r., III CZ 36/06. OSNC 2007, nr 1, poz. 19). Nietrafny był zatem zarzut pozwanego, że powinny mieć zastosowanie w sprawie przepisy ustawy z dnia 13 czerwca 1967 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity Dz.U. z 2002 r. Nr 9, poz. 88 ze zm.).

Ustawą z dnia 14 grudnia 2006 r. o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2007 r. Nr 21, poz. 123) uchylono między innymi

art. 14 ust 2 u.k.s.c. stanowiący że opłatę podstawową pobiera się także od podlegających opłacie pism, o których mowa w art. 3 ust. 2, wnoszonych przez stronę zwolnioną od kosztów sądowych przez sąd chyba, że ustawa stanowi inaczej i obowiązuje ona od dnia 9 marca 2007 r. (art. 3) Według art. 2 tej noweli do spraw wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe. Zarówno postanowienie zaskarżone apelacją jak i zaskarżone postanowienie Sądu Okręgowego odrzucające apelację zostało wydane jednak przed dniem 9 marca 2007 r. a więc w sprawie mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w pierwotnym brzmieniu.

Według tego stanu prawnego opłatę podstawową pobiera się w sprawach, w których przepisy nie przewidują opłaty stałej, stosunkowej lub tymczasowej (art. 14 ust. 1 u.k.s.c.). Pobiera się także od podlegających opłacie pism, wnoszonych przez stronę zwolnioną przez sąd w całości od kosztów sądowych chyba, że ustawa stanowi inaczej. Opłata podstawowa wymieniona w art. 11 ustawy o kosach sądowych w sprawach cywilnych jest opłatą stałą w rozumieniu art. 130² § 3 k.p.c. (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2007 r. dotychczas niepublikowaną).

Z tych względów orzeczono, jak w sentencji (art. 394¹ § 2 i 3 k.p.c. w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c.).